

بررسی رضایتمندی ساکنان از کیفیت محیط زندگی در بافت تاریخی شهر

کاشان؛ مطالعه موردی: محله درب اصفهان کاشان

جواد دیواندری^{۱*}، یگانه بایرامی زنونز^۲

۱- استادیار گروه معماری، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران
۲- دانشجوی کارشناسی ارشد معماری، دانشگاه کاشان، کاشان، ایران

چکیده

انسان ها همواره به دنبال ایجاد تغییراتی در زندگی خود هستند تا به بیشترین سطح رضایت از زندگی دست پیدا کنند. این احساس رضایت، موجبات رشد انسان را فراهم می آورد. از آنجایی که معماری سازنده ی ظرف زندگی است، می بایست فراهم آوردنده ی این احساس رضایت در کاربران خود باشد. از سوی دیگر، محیط مسکونی جایی است که افراد بیشتری زمان خود را در آن سپری می کنند و بیشترین تاثیر را در تامین نیازهای روانی انسان دارد. لذا تامین رضایت ساکنان در محیط های مسکونی امری بایسته و ضروری است. از سویی، یکی از مسایل و دغدغه های مهم در این زمینه متوجه بافت های تاریخی است که ادامه ی سکونت در آنها به معنای ادامه ی حیات آنهاست. محله ی درب اصفهان، با وجود قدمت و ارزش تاریخی بالا، به دلیل ناتوانی در تامین برخی مولفه های رضایتمندی ساکنان، تهدید به نابودی می شود. لذا مقاله ی پیش رو درصدد است با بازشناسایی و بررسی اصول رضایتمندی و کیفیت زندگی در بافت های مسکونی، به سنجش این عوامل در این بافت بپردازد. تحقیق پیش رو از انواع تحقیقات توسعه ای کمی است، که جمع آوری داده های آن به روش انجام ۳۰ مورد مصاحبه ی هدایت شده ی بسته پاسخ صورت گرفته است. روایی سوالات پرسشنامه با نرم افزار spss 19، سنجیده شد و عدد آلفای کرونباخ برابر ۷۵ درصد به دست آمد. در ادامه عامل ها مورد تحلیل قرار گرفتند و در نهایت ماتریس عوامل داخلی و خارجی (SWOT) موثر بر رضایتمندی ساکنان از بافت مسکونی محله ی درب اصفهان شهر کاشان ارائه گردید. نتایج حاکی از آن است که با وجود مشکلات فراوان، رضایت کلی ساکنان در سطح بالایی قرار دارد و بافت دارای تهدیدها و فرصت های زیادی است که می بایست برای تامین رضایتمندی در سطح گسترده تر مورد توجه قرار گیرند.

واژه های کلیدی: رضایتمندی، کیفیت زندگی، محله ی درب اصفهان، کاشان، خانه، بافت مسکونی

۱- مقدمه

انسانها از همان ابتدای پیدایش جوامع و مجتمع های زیستی اولیه در پاسخ به یکی از اساسی ترین نیازهای طبیعی و فطری خویش سعی کرده اند محیط و دنیای ساخته شده خود را تحت کنترل درآورند. این کنترل، خود را به صورت نظم، الگو و تشکیل محیط انسان ساخت منعکس نموده است [۱]. از طرفی مشخص است که هیچ ساختمان یا فضایی نمیتواند نیاز همه افراد را به طور کامل برآورده سازد [۲]. بدین منظور انسانها همواره دست به ایجاد تغییراتی در محیط زده اند. اما این تغییرات همواره مطلوب نبوده و در پاره ای از مواقع باعث به وجود آمدن محیط هایی شده است که انسان را دچار مشکل کرده است، به طوری که شرایط مطلوب بشر در سکونتگاه شهری